

॥ ശ്രീമദ് ഭഗവദ്ഗീത ശുദ്ധ ഉച്ചാരണ ഗൈഡ് - ലെവൽ 2 ॥

അക്ഷരമാലയും അവയുടെ ഉച്ചാരണവും

- സംസ്കൃത ഭാഷയിലെ അക്ഷരങ്ങളുടെ ഉച്ചാരണ സ്ഥലങ്ങൾ വളരെ ആലോചിച്ചാണ് തീരുമാനിച്ചിരിക്കുന്നത്. ഏത് അക്ഷരവും ഉച്ചരിക്കാൻ വായയുടെ പ്രത്യേക സ്ഥലങ്ങൾ ഉപയോഗിക്കുന്നു. ഉദാ. തൊണ്ട, അണ്ണാക്ക്, മുർദ്ധാവ് (നിറുക്ക്) തുടങ്ങിയവ. അക്ഷരം ഉച്ചരിക്കുന്ന സ്ഥാനത്തിന്റെ പേരുകൊണ്ടാണ് ആ വർഗ്ഗത്തെ നാം തിരിച്ചറിയുന്നത്. ഉദാഹരണത്തിന്, 'ക' വർഗ്ഗത്തിലെ എല്ലാ അക്ഷരങ്ങളും ഒരേ ഉച്ചാരണത്താൽ "കണ്ഠങ്ങൾ " എന്ന് വിളിക്കും. ഈ പ്രതീകങ്ങളും അവയുടെ സ്ഥാനങ്ങളും ഇനിപ്പറയുന്ന ചിത്രത്തിൽ നൽകിയിരിക്കുന്നു.
- 'സ', 'ശ', 'ഷ' എന്നിവയാണ് യഥാക്രമം 'ദന്ത്യ', 'തലവ്യ', 'മൂർധന്യ' എന്നീ അക്ഷരങ്ങൾ. ഒരേ വർഗ്ഗത്തിലെ അക്ഷരങ്ങൾ ഉച്ചരിക്കുന്നത് പോലെ തന്നെ അവ ഉച്ചരിക്കുക.
- # അക്ഷരമാലയുടെ അതേ സ്ഥലം ഉപയോഗിച്ചുള്ള ഉച്ചാരണം ഉചിതമാണെന്ന് ഓർമ്മിക്കുക..

- അകുഹവിസർജ്ജനീയാനം കണ്ഠഃ :
കണ്ഠം - അ, ആ, ക വർഗ്ഗം, ഹ, വിസർഗ്ഗം (:)
- ഇചുയശാനാം താലു :
അണ്ണാക്ക് - ഇ, ഊ, ച വർഗ്ഗം, യ, ശ.
- ഋദുരഷാനാം മുർദ്ധാ :
മുർദ്ധാവ് - ഋ, ೠ, ട വർഗ്ഗം, റ, ഷ.
- ണതുലസാനാം ദന്താഃ :
ദന്തം - ണ, ത വർഗ്ഗം, ല, സ
- ഉപുപധ്മാനീയാനാമോഷ്ടഃ :
ചുണ്ടുകൾ - ഉ, ഊ, പ വർഗ്ഗം, സബ്ഫെമറൽ പ*, ഫ*
- ഐദൈതോഃ കണ്ഠതാലു :
കണ്ഠം - അണ്ണാക്ക് - ഏ, ഐ
- ഓദുതോഃ കണ്ഠോഷ്ടഃ :
കണ്ഠം - ചുണ്ട് - ഓ, ഔ
- ണമണണനാനാം നാസികാ ച :
വായ - മുക്ക് - ണ, ത, ണ, ന, മ
- വകാരസ്യ ദന്തോഷ്ടഃ :
പല്ല് - ചുണ്ട് - വ
- ജിഹ്വമുലീയസ്യ ജിഹ്വമുലം നാവിൻറെ അഗ്രം - നാവിൻറെ അഗ്രം ക*, ഖ*
- നാസികാന്തസ്വാഭാസ്യ :
മുക്ക് - അനുസ്വാരം(ം)

അവഗ്രഹം -

- 'S' എന്ന അവഗ്രഹം ലോപിച്ച 'അകാരത്തെ' സൂചിപ്പിക്കുന്ന ഒരു ചിഹ്നം മാത്രമാണ്. ഇതിന് സ്വതന്ത്രമായ ഉച്ചാരണം ഇല്ല. 'എ', 'ഓ' അല്ലെങ്കിൽ 'ആ' ഈ സ്വരാക്ഷരങ്ങൾക്ക് ശേഷം മാത്രമാണ് അവഗ്രഹം എപ്പോഴും വരുന്നത്.

ശ്രീമദ് ഭഗവദ്ഗീതയിൽ ഉപയോഗിച്ചിരിക്കുന്ന വാക്യങ്ങൾ

- സംസ്കൃതത്തിൽ പലതരം ഛന്ദസ്സ് ഉണ്ടെങ്കിലും, ശ്രീമദ് ഭഗവദ്ഗീതയിൽ 1) അനുഷ്ടുപ്പ് 2) തൃഷ്ടുപ്പ് എന്ന രണ്ടുതരം ഛന്ദസ്സ് മാത്രമേ ഉപയോഗിച്ചിട്ടുള്ളൂ. അനുഷ്ടുപ്പിൽ ആകെ 32 അക്ഷരങ്ങളുണ്ട്, അതിൽ ഓരോ വരിയിലും ആകെ 8 അക്ഷരങ്ങളുണ്ട്. തൃഷ്ടുപ്പിൽ ആകെ 44 അക്ഷരങ്ങളുണ്ട്, അതിൽ ഓരോ വരിയിലും 11 അക്ഷരങ്ങൾ വീതമുണ്ട്. ഈ 8 ഉം 11 ഉം അക്ഷരങ്ങൾക്ക് ശേഷം ഓരോ വരിയിലും നിർത്തുന്നതിനെ ഛന്ദശാസ്ത്രത്തിൽ 'യതി' എന്ന് വിളിക്കുന്നു.
ഗീതയിൽ ആകെ അഞ്ചിടങ്ങളിൽ, (11/1, 2/6, 2/29, 8/10, 15/3) മാത്രമേ മേൽപ്പറഞ്ഞ അക്ഷരങ്ങളുടെ എണ്ണത്തിൽ ഏറ്റക്കുറച്ചിൽ ഉണ്ടാവൂ.

ഉച്ചാരണ നിയമങ്ങൾ-

- ഏതെങ്കിലും വാക്ക് 'സ' (സ്വരരഹിതം) യിൽ ആരംഭിക്കുകയാണെങ്കിൽ, അതിന് മുമ്പ് ഒരു സ്വരാക്ഷരവും ഉച്ചരിക്കാൻ പാടില്ല എന്ന് ഓർക്കുക. പലപ്പോഴും ആളുകൾ 'സ്ഥാൻ' എന്നതിന് പകരം 'ഇസ്ഥാൻ' എന്ന് പറയുന്നത് കേൾക്കാം. അത് ശരിയല്ല.

ആഘാത് നിയമത്തിന്റെ ശേഷിക്കുന്ന വിപുലീകരണം

- 'ദ് ' , 'യ ' എന്നിവയുടെ സംയോജനം 'ദ്യ'യും 'ദ്', 'യ്', 'യ' എന്നീ മൂന്ന് വ്യഞ്ജനാക്ഷരങ്ങളും ചേർന്നത് 'ദ്ധ്യ'യുമാണ്. ആദ്യത്തെ സംയോജനത്തിന് രണ്ട് വ്യഞ്ജനാക്ഷരങ്ങൾ മാത്രമേയുള്ളൂ, രണ്ടാമത്തേതിന് മൂന്ന് വ്യഞ്ജനാക്ഷരങ്ങളുണ്ട്. രണ്ട് സംയോജനങ്ങളുടെയും ഉച്ചാരണം ആഘാത് നിയമം അനുസരിച്ചായിരിക്കും.
- ആഘാത് നിയമത്തിൽ, സംയോജിത അക്ഷരമാലയുടെ ആദ്യ അക്ഷരത്തിന് ദ്വിത്വം വരും. ദ്വിത്വ പ്രക്രിയയിൽ, ഇത് വർണ്ണ വർഗ്ഗത്തിന്റെ രണ്ടാമത്തെ വർണ്ണമാണെങ്കിൽ, രണ്ട് വർണ്ണങ്ങളുടെ ആദ്യ വർണ്ണം അതിന്റെ വർഗ്ഗത്തിലെ ആദ്യ വർണ്ണമായും നാലാമത്തേതാണെങ്കിൽ, അത് മൂന്നാമത്തേതിലേക്കും മാറുന്നു. ഒരു സംയോജിത വർണ്ണത്തിന്റെ ആദ്യ വർണ്ണം അതിന്റെ വർഗ്ഗത്തിലെ ആദ്യത്തെയോ മൂന്നാമത്തെയോ വർണ്ണമാണെങ്കിൽ, അത് അതേപടി നിലനിൽക്കുന്നു, അതിന് ആ വർണ്ണത്തിന്റെ ദ്വന്ദ്വത ഉണ്ടായിരിക്കും. **ഉദാഹരണം**

- അക്ഷരം = അ ക്ഷരം > അ ക് ക്ഷരം = അക്ഷരം
- വ്യാഖ്യാ = വ്യാ ഖ് യാ > വ്യാ ഖ് ഖ് യാ > വ്യാ ക് ഖ് യാ = വ്യാക്ഖ്യാ
- വിദ്ധി = വി ദ് ധി > വി ദ് ദ് ധി = വിദ്ധി
- യുദ്ധ്യതി = യു ധ് യതി > യു ധ് ധ് യതി > യു ദ് ധ് യതി = യുദ്ധ്യതി

പൂർവ്വവർണ്ണം	വിസർഗ്ഗം	ഉത്തരവർണ്ണം	വിസർഗ്ഗത്തിന്റെ പരിവർത്തിത രൂപം	ഉദാഹരണം
അ	ഃ	ഹ്രസ്വമായ അകാരമല്ലാതെ മറ്റേതെങ്കിലും സ്വരം	ലോപം	മനഃ+ആധത്വ = മന ആധത്വ (12/8)

3. വിസർഗ്ഗത്തിന്റെ മുമ്പ് 'അ' എന്ന സ്വരവും ശേഷം ഏതെങ്കിലും സ്വരമോ മൂലവായ വ്യഞ്ജനമോ ഉണ്ടെങ്കിൽ വിസർഗ്ഗം ലോപിയ്ക്കും. (ചില പാരമ്പര്യങ്ങളിൽ, ഈ നിയമം വഴി ചെയ്യുന്ന വിസർഗ്ഗത്തിന്റെ ലോപം യതിയുടെ സ്ഥാനത്ത് വന്നാൽ, അത് ഉച്ചരിക്കും.)

മുകളിൽ പറഞ്ഞ രണ്ട് നിയമങ്ങളിൽ നിന്നും വിസർഗ്ഗം ഒഴിവാക്കിയതിന് ശേഷം ശേഷിക്കുന്ന സ്വരാക്ഷരങ്ങളിൽ സ്വരാക്ഷര സംയോജനമില്ലെന്ന് ഓർമ്മിക്കുക.

പൂർവ്വവർണ്ണം	വിസർഗ്ഗം	ഉത്തരവർണ്ണം	വിസർഗ്ഗത്തിന്റെ പരിവർത്തിത രൂപം	ഉദാഹരണം
ആ	ഃ	ഏതെങ്കിലും സ്വരമോ മൂലവായ വ്യഞ്ജനമോ	ലോപം	മായയാപഹൃതജ്ഞാനഃ+ആസുരം = മായയാപഹൃതജ്ഞാന ആസുരം (7/15)

4. വിസർഗ്ഗത്തിന്റെ മുമ്പ് 'അ' യും 'ആ' യും ഒഴികെയുള്ള സ്വരാക്ഷരങ്ങളും ശേഷം ഏതെങ്കിലും സ്വരമോ മൂലവായ വ്യഞ്ജനാക്ഷരമോ വന്നാൽ, വിസർഗ്ഗം 'ര' ആയി മാറുന്നു. ഇങ്ങനെ വന്ന വ്യഞ്ജനാക്ഷരം അതിന്റെ തുടർന്നുള്ള സ്വരാക്ഷരത്തിൽ ചേർക്കുകയും വ്യഞ്ജനാക്ഷരമുണ്ടെങ്കിൽ ആ വ്യഞ്ജനാക്ഷരത്തിന് മുകളിൽ രേഫത്തിന്റെ ചിഹ്നം കാണിയ്ക്കുന്നു.

പൂർവ്വവർണ്ണം	വിസർഗ്ഗം	ഉത്തരവർണ്ണം	വിസർഗ്ഗത്തിന്റെ പരിവർത്തിത രൂപം	ഉദാഹരണം
'അ' യും 'ആ' ഒഴികെയുള്ള സ്വരാക്ഷരങ്ങളും	ഃ	ഏതെങ്കിലും സ്വരമോ മൂലവായ വ്യഞ്ജനമോ	ർ	ദുഃ + നിരീക്ഷ്യം = ദുർനിരീക്ഷ്യം (11/17)

5. അവ്യയത്തിൽ സ്ഥിതി ചെയ്യുന്ന വിസർഗ്ഗത്തിനു മുമ്പുള്ള സ്വരാക്ഷരങ്ങൾ ഏതായാലും അതിനു ശേഷം ഏതെങ്കിലും സ്വരാക്ഷരമോ രേഫമോ മൂലവർണ്ണങ്ങളോ വന്നാൽ വിസർഗ്ഗം രേഫമായി പരിണമിയ്ക്കുന്നു.

പൂർവ്വവർണ്ണം	വിസർഗ്ഗം	ഉത്തരവർണ്ണം	വിസർഗ്ഗത്തിന്റെ പരിവർത്തിത രൂപം	ഉദാഹരണം
സ്വരാക്ഷരങ്ങൾ	ഃ	ഏതെങ്കിലും സ്വരമോ മൂലവായ വ്യഞ്ജനമോ	ർ	പുനഃ + ജന്മം = പുനർജന്മം (8/16)

6. വിസർഗത്തിന് മുമ്പ് ഏതെങ്കിലും സ്വരാക്ഷരവും ശേഷം 'ച്' അല്ലെങ്കിൽ 'ഛ' അക്ഷരവും വന്നാൽ വിസർഗം 'ശ്' ആയി മാറുന്നു. 'ട്' അല്ലെങ്കിൽ 'ഠ' എന്ന അക്ഷരം പ്രത്യക്ഷപ്പെടുമ്പോൾ, അത് 'ഷ' ആയി മാറുന്നു, 'ത്' അല്ലെങ്കിൽ 'ഥ്' എന്ന അക്ഷരം പ്രത്യക്ഷപ്പെടുമ്പോൾ അത് 'സ്' ആയി മാറുന്നു.

പൂർവ്വവർണ്ണം	വിസർഗം	ഉത്തരവർണ്ണം	വിസർഗത്തിന്റെ പരിവർത്തിത രൂപം	ഉദാഹരണം
സ്വരാക്ഷരങ്ങൾ	ഃ	ച / ഛ	ശ്	യോഗിനഃ + ചേനം = യോഗിനശ്ചേനം (15/11)
		ട / ഠ	ഷ്	ധനുഃ + ടകാർ = ധനുഷ്ടകാർ
		ത / ധ	സ്	ഹന്യുഃ + തൻമേ = ഹന്യുസ്തൻമേ (1/46)

7. 'ക്' അല്ലെങ്കിൽ 'ഖ്' വിസർഗത്തിനു ശേഷം വന്നാൽ, ആ വിസർഗം ഏതാണ്ട് 'ഖ്' പോലെ ഉച്ചരിക്കണം.
ഉച്ചാരണം 'ഖ' എന്നല്ല, 'ഖ്' പോലെയാണ് ചെയ്യേണ്ടതെന്ന് ഓർമ്മിക്കുക.

പൂർവ്വവർണ്ണം	വിസർഗം	ഉത്തരവർണ്ണം	വിസർഗത്തിന്റെ പരിവർത്തിത രൂപം	ഉദാഹരണം
സ്വരാക്ഷരങ്ങൾ	ഃ	ക് / ഖ്	ഏതാണ്ട് 'ഖ്' പോലെ ഉച്ചാരണം	മൈത്രഃ + കരുണ - മൈത്രഃ (ഖ്) കരുണ (12/13)

8. 'പ്' അല്ലെങ്കിൽ 'ഫ്' എന്നതിന് ശേഷം വിസർഗം വന്നാൽ, ആ വിസർഗം 'ഫ്' പോലെ ഉച്ചരിക്കണം.
ഉച്ചാരണം 'ഫ' അല്ല 'ഫ്' പോലെയാണ് ചെയ്യേണ്ടത് എന്ന് ഓർമ്മിക്കുക

പൂർവ്വവർണ്ണം	വിസർഗം	ഉത്തരവർണ്ണം	വിസർഗത്തിന്റെ പരിവർത്തിത രൂപം	ഉദാഹരണം
സ്വരാക്ഷരങ്ങൾ	ഃ	പ് / ഫ്	'ഫ്' പോലെ ഉച്ചാരണം	തതഃ + പദം = തതഃ (ഫ്) പദം (15/4)

|| ശുഭം ||